שם משמעון. הא ליתנא לא הוה צריך למימר כיון דאליבא דר' יוסי קאי דסבר בפ' הבונה (לקמן ד' קג.): דאפי' שריטה אחת על שני נסרים או שני שריטות על נסר אחד חייב אבא אליבא דר' יוסי לא נמקט ליתנא דמתני' דהבונה (שם.) אא"ר יהודה מלינו שם משמעון הנה אבות מהנה תולדות אחת שהיא הנה זדון שבת ושגגת מלאכות הנה שהיא אחת שגגת שבת וזדון מלאכות ושמואל אחת שהיא הנה והנה שהיא אחת לא משמע ליה: בעא מיניה רבא מרב נחמן בא)העלם זה וזה בידו מהו א"ל הרי העלם שבת בידו ואינו חייב אלא אחת אדרבה הרי העלם מלאכות בידו וחייב על כל אחת ואחת אלא אמר רב אשי חזינן אי משום שבת קא פריש הרי העלם שבת בידו ואינו חייב אלא אחת ואי משום מלאכה קפריש הרי העלם מלאכות בידו וחייב על כל אחת ואחת א"ל רבינא לרב אשי כלום פריש משבת אלא משום מלאכות כלום פריש ממלאכות אלא משום שבת אאלא לא שנא תנן גאבות מלאכות ארבעים חסר אחת והוינן בה מנינא למה לי ואמר ר' יוחנן שאם עשאן כולן בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת אי אמרת בשלמא העלם זה וזה בידו חייב על כל אחת ואחת שפיר אלא אי אמרת העלם שבת בידו אינו חייב אלא אחת היכי משכחת לה בזדון שבת ושגגת מלאכות הניחא אי סבר ליה כרבי יוחנן דאמר כיון ששגג בכרת אע"פ שהזיד בלאו משכחת לה דידע ליה שבת בלאו אלא אי סבר לה כרבי שמעון בן לקיש דאמר עד שישגוג בלאו וכרת דידע ליה שבת במאי דידע לה בתחומין ואליבא דרבי עקיבא: דאמר רבא קצר וטחן כגרוגרת בשגגת שבת וזדון מלאכות וחזר וקצר וטחן כגרוגרת בזדון שבת ושגגת מלאכות ונודע לו על קצירה וטחינה של שגגת שבת וזדון מלאכות וחזר ונודע לו על קצירה ועל טחינה של זדון שבת ושגגת מלאכות קצירה

יוסי קאי דסבר בפ' הבונה אחת על שני נסרים או שני שריטות על נסר אחד חייב אבא אליבא דר' יוסי לא נמקט ליתנא דמתני' דהבונה (שם.) אא"ר יהודה מלינו שם קטן גדול שם משמעון: **לא משמע ליה.** בשמואל גדלא כר' נתן ודלא כר' יוסי וא"ל דמקבלה קיס ליה לשמואל הכי: **העלם** זה וזה בידו מהו. המומר ר"י דאפי' לא ידע לשבת בשוס מלאכה חייב ליה העלם זה וזה כדמוכח בסמוך דקאמר דאי אמרת בשלמא העלם זה וזה בידו חייב כו' אלמא אע"ג דלא ידע לשבת במידי חשוב העלם זה וזה וצריך לחלק בין זה לשוכח עיקר שבת דהכא אינו שכוח כל כך דכי מדכרו ליה מדכר אבל שכח עיקר שבת היינו כעין תיוקו שנשבה בין הנכרים: **אמר** ליה הרי העלם שבת בידו כו'. בבשבועות בפ"ב (דף יט.) בעא מייניה רבא מרב נחמן העלם זה וזה בידו מהו א"ל הרי העלם עומדה בידו וחייב והתם בפ"ג (דף כו.) נמי אסיבו הרי העלם שבועה בידו וחייב התם שפיר דמהדר ליה לאומרא דהא והא דמהדר ליה הכא לאפוקי משום דקסבר שגגת שבת עיקר דעיקר המלאה היא משום שבת: **חזינן אי משום שבת קא פריש כו'.** פי' בקונטרס שאמרו לו שבת היום ופירש אם מלאכה היא פורש אמרי ליה נמי מלאכה היא פורש אפי' לא יזכיר שבת אלא נראה לר"י דה"פ אי משום שבת קא פריש שאומר בעצמו אי הוו מודעי ליה אשבת גבי היה פורש אא אי הוו מודעי ליה אמלאכות לא היה פורש בב א"ל העלם שבת עיקר שהוא היה שבת יותר אמר דאי הוו מודעי ליה אמלאכות לא הוה צריך לאודועי שבת אלא אי הוו מודעי ליה אמלאכות הרי היה פורש אלא אם אי אמרת העלם שבת עיקר אינו חייב אלא אחת היכי משכחת לה בזדון שבת ושגגת מלאכות הניחא אי סבר ליה כרבי יוחנן דאמר כיון ששגג בכרת אע"פ שהזיד בלאו אלא אי סבר לה כרבי שמעון בן לקיש דאמר עד שישגוג בלאו וכרת דידע ליה שבת במאי דידע לה בתחומין ואליבא דרבי עקיבא דרבי יוחנן דאמר כיון ששגג בכרת ועל מלאכות אינו חייב אלא אחת אי אמרת בשלמא העלם זה וזה בידו חייב על כל אחת ואחת שפיר אלא אי אמרת העלם שבת בידו אינו חייב אלא אחת היכי משכחת לה בזדון שבת ושגגת מלאכות הניחא אי סבר ליה כרבי יוחנן דאמר כיון ששגג בכרת אע"פ שהזיד בלאו אלא אי סבר לה כרבי שמעון בן לקיש דאמר עד שישגוג בלאו וכרת דידע ליה שבת במאי דידע לה בתחומין ואליבא דרבי עקיבא: דאמר רבא קצר וטחן כגרוגרת בשגגת שבת וזדון מלאכות וחזר וקצר וטחן כגרוגרת בזדון שבת ושגגת מלאכות ונודע לו על קצירה וטחינה שהיא אחת כגון שעשאן בזדון שבת ושגגת מלאכות לחיבא אחת כגון שעשאן בזדון שבת ושגגת מלאכות לחיבא אחת מאי היא כגון שבת ומלאכות ומלאכות ומלאכות

קלירה גוררת קלירה. שניה בכפרתה וטחינה גוררת את הטחינה השניה ומתכפרו כולן דקיימא לן אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת וזה שעשה שתי קליות בהעלם אחד שלא נודע לו בין קלירה לקלירה שחטא ואע"פ שהעלמה של שניה חלוק קצת משל ראשונה סוף סוף העלם אחד הוא דלא נודע לו חטאו בינתים וידיעות [חטא] הוא דמחלקות הלכך חטאת זו שנאמר על הקלירה וטחינה ראשונה מתרווייהו קיימא ומתכפרו עם הקלירה כל קליות שעליו שנעשו בהעלם אחד ועם הטחינה נתכפרו כל הטחינות שעליו כשעשאן בהעלם אחד: **אכל נודע לו על הקלירה.** אחרונה שנזדון שבת ושגגת מלאכות והפרים עליה קרבן הואיל ובקרבן זה לא שייכא טחינה שעמה דהא אכל אחד חדא מיחייב אי הוה מתידעי ליה תרווייהו: **קלירה גוררת קלירה.** ראשונה: **וטחינה שעמה.** של ראשונה: **וטחינה.** אחרונה שכנגדה של ראשונה: **במקומה עומדת.** וכי מתידע ליה מיחייב עלה: **קלירה גוררת קלירה.** כמשפט דמי זיתי חלב בהעלם אחד הן וטחינה שעם קלירה ראשונה היינו משום גרירה דאף על גב דעיקר קרבן לאו משום קלירה דבהדה אתא הואיל ואיכפר ליה בהדי קלירה בתריתא גרירה לטחינה שעמה בהדה שהרי שתיהן היו תלויות בקרבן אחד ואין כפרה לזו בלא זו: **וטחינה שכנגדה עומדת במקומה.** דגרירה לגרירה לא אמרינן לאיכפורי טחינה אחרונה עם טחינה ראשונה משום שני זיתי חלב בהעלם אחד דהא קמייתא גופה בגרירה היא דמיכפרה: **שם טחינה אחת היא.** ואע"ג דקמייתא גופא בגרירה אתיא אמרינן גרירה לגרירה: **ומי אית ליה נרגא גרירה.** אטחינה שעמה קפיץ דמגררה עם הקלירה ואע"ג דקרבן לאו אהדא קלירה איפרש לגיר כולהו לאו גרירה איכא דקלירה וקלירה בהעלם אחד לאו גרירה היא דכל שם עבירה הנכפל כמה פעמים בהעלם אחד אין בו אלא חטאת אחת: **ראשון ושני מתכפרין.** שהרי בהעלמו היה: **שלישי אין מתכפר.** ולא אמרינן הואיל והשני מתכפר עם הראשון שבהעלמו ליגרליה לשלישי עמו בכפרתו ואע"ג דלא שייך בהדי ראשון: **הניא קרבן רבי על האמצעי נתכפרו כולם.** ואין זה גרירה אלא כולם בהעלם אל זה היו: **אביי אמר רבי.** כדי דשמעיה. רבא מאביי דאמר דאפילו הניא קרבן על אחד מהם נתכפרו כולם אלא דאמר אביי אפילו הפרש קרבן על אחד מהן כולן מתכפרין, ליה דאמר נתכפרו כולם דאיכא דמיכפרה טחינה שעמה בגרירה: **אי הכי.** דלאביי סגירה דגרירה לגרירה: **עחינה.** שעמה דאיכפרה בגרירה מגרה נמי דאיכפרה בגרירה משום שני זיתי חלב בהעלם אחד: **גרירה דגרירה.** כי הך טחינה קמייתא לא איכפרה אלא בגרירה דלא עליה ולא על קלירה שעמה בה הקרבן אלא דאגריר בהדי קלירה הלכך לא הדרה גרירה לבתרייתא משום שם טחינה: **מילתא דפשיטא להו.** דזדון שבת ושגגת מלאכות וזדון מלאכות ושגגת שבת אין חלוקין לחטאות דלקמן מדי זה אלא אמרינן דאיכא ומתחייב מד אזדון שבת ושגגת מלאכות וחד אשגגת שבת וזדון מלאכות ואע"ג דחד גופה דעבירה היא מספקא ליה כו': **קלר וטחן.** קלר או טחן: **חזר וקלר כו'.** ולא נודע לו בינתים על חטאו: **מהו שיעטרפו.** קלירה וקלירה לכשיעור ויתחייב מי הוי העלם אחד ומצטרפי או דילמא כשני העלמות גינהו ולא מצטרפי: **אלוקין לחטאות.** אי הוי כשיעור לכל חד אין אחד מהן מתכפר בקרבן הבא על חברו הלכך לא מצטרפי: **הכי גרסינן וכל היכא דאלוקין לחטאות לא מצטרפי והא תנן כו': אלא דאלוקין.** שני זיתים והפסיק ביניהם יותר מכדי אכילת פרס דהוו להו שתי אכילות: **שאם אכל אלו זיתים וחזר ואכל אלו זיתים.** באותו העלם וכגון שלא שהה מתחילתו של ראשון עד סוף גמר אכילת אחרון יותר מכדי אכילת פרס ממין אחד מצטרפין: **לריבא למימר.** הא חדא אכילה היא דבשתי אכילות ליכא למאן דאמר מייב: **פוטני.** שם מכס: **שני ממחויין.** אלו מיני מתבשל אחד גלי ואחד שלוק: **ורבי יהושע היא.** בכריתות דאמר ממחויין מחלקין לאלוקין שני זיתים בהעלם אחד בשני ממחויין למיכזב אי מטחאת ואיטעריכא לאשמעינן דלענין חלי שיעור מצטרפי אי דילמא כשני זית דאין לקולא כי הכא דין לחומרא כגון שיעור שלא אמר רבי יהושע דאלוקין הן וגבי שני אלאי שיעור פטור והיינו קולא וגבי שני זיתים שלימים מייב מצטרפין: **אפילו אמינן לה.** ולא איתמר הכי: מכלל

(ז) אין השני גורר לכפרה. וכן אם הפריש קרבן על השלישי, שלישי ושני מתכפרין, ראשון אין מתכפר שהרי לא היה בהעלמו של שלישי. הניא קרבן על האמצעי נתכפרו כולן שהרי כולן היו בהעלמו של אמצעי, אבל גרירה לא אית ליה. ושנינן רבא כי אמר לה לאביי שמעתא לא (הוא') [הוה] ליה גרירה, כיון דשמע להא דאמר אביי אפילו הפרש קרבן על אחד מהן כולן מתכפרין, מ"ט כולהו בני ביקתא דהדדי נינהו וגרדי להדדי, סבר ואמר איהו נמי גרירה. ואקשינן אי הכי (דרבא) כאביי סבריא ליה טחינה נמי דשגגת שבת תגרה לטחינה דזדון שבת. ושנינן קסבר רבה טחינה דשגגת שבת כיון דהיא עצמה גרירא היא לכפרה, לא גררה אחריתא. וקי"ל כרבה, דאביי תלמידיה הוא והלכתא כרבה. **והא** שמעתא דפשיטא ליה לרבה ולאביי דקגרירה דזדון שבת מצטרפת וגררת עם קגרירה דשגגת שבת דאע"פ שחלוקין לחטאות, מיבעיא ליה לר' זירא. דבעי ר' זירא קצר וטחן חצי גרוגרת בשגגת שבת ודזון מלאכות וחזר וקצר וטחן חצי גרוגרת בזדון שבת ושגגת מלאכות מהו שיצטרפו אמר ליה חלוקין לחטאות ולא מצטרפין וכל היכא דחלוקין לחטאות לא מצטרפי [ג] והתנן [ד]אכל חלב וחלב בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת אכל [ה]חלב ודם ונותר ופגול בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת זו חומר במינין הרבה ממין אחד וזו חומר במין אחד ממינין הרבה שאם אכל חצי זית וחזר ואכל חצי זית ממין אחד חייב [ו]ומשני מינין פטור [ז]והוינן בה ממין אחד חייב צריכא למימר ואמר ריש לקיש משום בר תוטני הכא במאי עסקינן [ח]כגון שאכלו בשני תמחויין ורבי יהושע היא [ט]דאמר תמחויין מחלקין מהו דתימא אמר רבי יהושע בין לקולא בין לחומרא קא משמע לן דלקולא לא אמר לחומרא קאמר והא הכא דחלוקין לחטאות וקא מצטרפי אמר ליה מר אריש מתני לה וקשיא ליה אנן אסיפא מתנינן לה ולא קשיא לן משני מינין פטור צריכא למימר ואמר ריש לקיש משום בר תוטני לעולם ממין אחד ואמאי קרי ליה שני מינין שאכלו בשני תמחויין ור' יהושע היא דאמר תמחויין מחלקין והא קא משמע לן דאמר רבי יהושע בין לקולא בין לחומרא מדסיפא מין אחד ושני תמחויין מכלל

[ג] אין אלו מצטרפין לחטאות. [ד] אכל חלב אחד בהעלם אחד חייב אחת. [ה] חלב ודם ונותר ופגול בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת. [ו] אם אכל חצי זית ראשון וחצי זית שני בהעלם אחד חייב אחת. [ז] אם אכל חצי זית ראשון ממין אחד וחצי זית שני ממין אחד חייב אחת. [ח] אם אכל חצי זית ראשון בשני תמחויין ואכל חצי זית שני בשני תמחויין חייב אחת. [ט] אם אכל חצי זית ראשון בשני תמחויין ואכל חצי זית שני בשני תמחויין חייב אחת.

גרירה דגרירה לית ליה. [א]ומה שגוררת קלירה וטחינה [ב] שעמה לא תשיב גרירה דגרירה כדפי' בקונטרס' דמה שגוררת קלירה לקלירה לא תשיב גרירה כיון דהוי בהעלם אחד אכל שתיהן [ג] שכנגדה תשיבא גרירה משום דקלירה של זדון שבת אינה גוררת טחינה של שגגת שבת אלא על ידי הקלירה שעמה היא גוררת [ד] שעיקר קרבן אינה בשבילה ולר"י נראה דקלירה תשיבא גרירה מדקתאמר קלירה גוררת קלירה אבל הניא דטחינה לא תשיבא גרירה דגרירה [ה] שאינו יכול לכפר על הקלירה אא"כ תתכפר הטחינה עמה ואע"ג דשני זיתי חלב בהעלם אחד לא תשיבא גרירה מ"מ קלירה וקלירה שאני שהאחת בזדון בשגגת שבת והאחת בזדון שבת וטעמא דמאן דאמר בסמוך דקלירה וקלירה אין מצטרפין היינו משום דלית ליה גרירה וקשה לרשב"א לפי זה הוה מצי למנות פלוגתייהו דאביי ורבא שאילו בשגגת קלירות כגון שקצר בשגגת שבת וזדון מלאכות וחזר וקצר בזדון שבת ושגגת מלאכות ועודע לו הראשונה וחזר וקצר בזדון שבת ושגגת מלאכות דלרבא הניא קרבן על הראשון שני נתכפר שלישי לא נתכפר: **ממין אחד חייב פשיטא.** הוה מצי לאוויי הא מני רבן גמליאל היא [ו] דאמרינן בסמוך:

אנן אסיפא מתנינן לה. [ז]אפילו [ח]הניא הוה מצי לאוויי כגון שאכלו בשני תמחויין ולאפוקי מרבי יהושע דאמר בתמחויין מחלקין אפילו לקולא אלא דניחא ליה לאוקמי כר' יהושע: **משני מינין פשיטא.** אף על גב דלענין מלקות מצטרפין דאמרינן בפרק בתרא דמכות ע"ז (דף סו.) ובמס' מעילה (דף יח:) לענין קרבן פשיטא ליה דאין מצטרפין: מכלל

(ז) אין השני גורר לכפרה. וכן אם הפריש קרבן על השלישי, שלישי ושני מתכפרין, ראשון אין מתכפר שהרי לא היה בהעלמו של שלישי. הניא קרבן על האמצעי נתכפרו כולן שהרי כולן היו בהעלמו של אמצעי, אבל גרירה לא אית ליה. ושנינן רבא כי אמר לה לאביי שמעתא לא (הוא') [הוה] ליה גרירה, כיון דשמע להא דאמר אביי אפילו הפרש קרבן על אחד מהן כולן מתכפרין, מ"ט כולהו בני ביקתא דהדדי נינהו וגרדי להדדי, סבר ואמר איהו נמי גרירה. ואקשינן אי הכי (דרבא) כאביי סבריא ליה טחינה נמי דשגגת שבת תגרה לטחינה דזדון שבת. ושנינן קסבר רבה טחינה דשגגת שבת כיון דהיא עצמה גרירא היא לכפרה, לא גררה אחריתא. וקי"ל כרבה, דאביי תלמידיה הוא והלכתא כרבה. **והא** שמעתא דפשיטא ליה לרבה ולאביי דקגרירה דזדון שבת מצטרפת וגררת עם קגרירה דשגגת שבת דאע"פ שחלוקין לחטאות, מיבעיא ליה לר' זירא. דבעי ר' זירא קצר וטחן חצי גרוגרת בשגגת שבת ודזון מלאכות ששתיהן חטאות הן, וחזר [וקצר] וטחן חצי גרוגרת בזדון שבת ושגגת מלאכות שחייב שתים, מהו שיצטרפו שני חצאי גרוגרות, והנה קצר וטחן כגרוגרת בהתחייב חטאת, אי לא. ואמרו ליה חלוקין לחטאת הן, דזדון מלאכות ושגגת שבת חייב אחת על כולן, וזדון שבת ושגגת מלאכות חייב על כל אחת ואחת, וכיון שחלוקין לחטאות שהנושה מלאכות

כשגגת שבת וזדון מלאכות, בב' תמחויין חייב שתים כזדון שבת ושגגת מלאכות. ר' יהושע מאי היא, דתנן בכריתות בפרק ג' א"ר יהושע שמעתי שהאוכל מזבח אחד בה' תמחויין בהעלם אחת חייב על כל אחת משום מעילה. ואמרינן התם היכי דמי בה' תמחויין. ואמר שמואל (טעמא) [כאותה ששנינו חמשה דברים בעולה מצטרפין, הבשר והחלב והיין והסלת והשמן], וחזקיה אמר בחמשה אברים, וריש לקיש אמר אפילו באבר אחד בכתף, ור' יוחנן אמר בחמשה מיני קדירה, ור' יצחק נפחא [אמר] בה' טעמים. ואקשינן אי הכי (דרבא) [דרבה] כאביי סבריא ליה דהרי הוא כיון שהוא שני חצאי זית בב' תמחויין כמי שאינו שם חיוב חטאות היא, וקתני מצטרפין וחייב חטאת, גם זה אע"פ שחלוקין הן לחטאות והן מצטרפות. ושנינן מי סברת הא דריש לקיש משום בר תוטני ארישא הוא דקתני שאם אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית ממין אחד חייב, במלתא דחלוקין לחטאות מוקמי ליה כר' יהושע וכגון שאכלו בב' תמחויין. לא אסיפא היא, דקתני סיפא אם אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית אחר משני מינין פטור, עלה אמרי צריכא למימר, ואמר ר"ל משום [בר] תוטני לעולם ממין אחד, ואמאי תני בב' מינין, כגון שאכלו בב' תמחויין ור' יהושע היא [דאמר] תמחויין מחלקין בין לקולא ובין לחומרא, ונמצא גם זה בדברים שאין חלוקין לחטאות. ואקשינן אי הכי מדסיפא ב' חצאי מין אחד בב' תמחויין וקתני פטור,

[א] [עמ"ס לקמן עב:] על הגליון], [ב] כריתות יח:, [ג] שם יב:, [ד] שם טו:, [ה] עי' גיר' רש"ל,

הגהות הב"ח

(ו) **גמ'** דפסיעה לו להו לרבא ואביי וכו' דבעי מינה ר' זירא מר' אסי: (ב) תוס' ד"ה גרירה וכו' ומה שגוררת קלירה לטחינה שעמה: (ג) **בא"ד** אכל דטחינה שעמה תשיבא:

גליון הש"ס

גמ' אמר רבא הניא קרבן על הראשון. עי' מגמות דף פ ע"ב ותוספות ד"ה טולמו תלמיון: שם מילתא דפשיטא להו לאביי ורבא. עי' פנ"מ ד' יח ע"ל תוס' ד"ה לר בע"ח: שם אכל חלב ודם. עי' לקמן דף פט ע"ב תוס' ד"ה אסיפא:

מוסף רש"י

מהו דתימא אמר ר' יהושע בין לקולא. כגון אכל שני תלאי זיתים כשני ממחויין לא מצטרפין, בין לחומרא. דאם אכל שני זיתים כשני ממחויין בהעלם אחד חייב אחת, קמ"ל. ממין אחד חייב אפילו כשני ממחויין ולא פליג ר' יהושע, דלמומרא קאמר (כריתות יב:).

רבינו חננאל

קצירה [הראשונה] גוררת (הראשונה) קצירה, וכיון שמביא חטאת על קצירה של שגגת שבת נתכפר לו קצירה שהיא בזדון שבת. וכן כיון שנתכפרה הטחינה הראשונה שהיא מכלל הקצירה, שבשתיהן חטאת אחת הוא חייב, גררה נמי הטחינה הראשונה את הטחינה השניה ונתכפר בשלה. **אבל** אם נודע לו בקצירה שהיא בזדון שבת ושגגת מלאכות שהוא חייב בקצירה חטאת אחת ובטחינה חטאת אחרת, (מביא) [והביא] בקצירה זו שנודע לו בה, קצירה זו גוררת הקצירה הראשונה ששתיהן קצירה ומעין מלאכה אחת הן, והטחינה הראשונה נגררת בכלל הקצירה הראשונה, שהקצירה הראשונה והטחינה הראשונה אינו חייב בהן אלא אחת, וכיון שנתכפר מקצתה נתכפר כולה. נמצא שנתכפר בקצירה וטחינה שהיא בשגגת שבת וזדון מלאכות בקרבן שהביא על הקצירה שהיא בזדון שבת ושגגת מלאכות. והטחינה שעימה עומדת במקומה, לכשתגודע לו מביא עליה חטאת. (אמר) אביי [אמר] גם הטחינה הראשונה גוררת הטחינה השניה, שהטחינה אחת היא. ומקשינן ומי אית ליה לרבה גרירה, **והא אתמר אכל שני זיתי חלב בהעלם אחת ונודע לו על אחת, וחזר** (ונודע לו על אחת וחזר) ואכל (שני זיתי) כזית אחד בהעלמו של שני, אמר (רבא) [רבה] הביא קרבן על הראשון, ראשון ושני מתכפרין שהרי הם בהעלם אחת, שלישי אינו מתכפר שהרי לא היה בהעלמו של ראשון, ואע"פ שהיה בהעלמו של שני,

מוסף תוספות

א. תימה דהא אית ליה נמי גרירה דגרירה דהא קאמר קצירה גוררת קצירה וטחינה שעמה [ו"י"ל]. תוס' הרא"ש. ב. דקצירה וטחינה של שגגת שבת חשיב ליה כמו דבר אחד. תוס' הרא"ש. ג. [ז]כגון שהיה לו ידיעה בינתים. ריטב"א. ד. תימה. תוס' הרא"ש. ה. הוה מתני. תוס' הרא"ש.

רב נסים גאון

הכא כגון שאכלו בשני תמחויין מחלקין. אצל קול [מאמר] ר' יהושע במסכת כריתות בפרק אמרו לו אכלת חלב [דף סו] אמר ר' יהושע שמעתי באוכל מזבח אחד בחמשה תמחויין בהעלם אחד שהוא חייב על כל אחד ואחד. ובגמרא גרסי' היכי דמי ה' תמחויין, אמר שמואל כאותה ששנינו חמשה דברים בעולה מצטרפין הבשר והחלב והיין והסולת והשמן. חזקיה אמר כגון שאכל מה' אברים. ר"ל אמר אפילו תימא באבר אחד משכחת לה בכתף. ר' יצחק אמר כגון שאכל בה' מיני קדירה. ר' יוחנן אמר כגון שאכלה בה' טעמים. **ורבן גמליאל הוא דאמר אין ידיעה לחצי שיעור.** בפרק הבונה [קמ"ן קס] הכותב ב' אותיות בב' העלמות אחת בשחרית ואחת בין הערבים, רבן גמליאל מחייב וחכמים פוטרים. ובגמרא גרסי' במאי קא מיפלגי רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור.

רבינו חננאל (המשך)

הרבה אינו חייב אלא אחת, וזה חייב על כל מלאכה ומלאכה חטאת, לא מצטרפי, דהא שגגת שבת וזדון מלאכות פטור הוא דהא אינו חייב אלא אחת בכולן. **ואקשינן** איני, והא תנן בכריתות פרק ג' אכל חלב וחלב בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת, אכל חלב דם (מותר) [נותר] כו'. והוינן בה ממין אחד צריכא למימר, ואמר ר"ל משום בר תוטני דקא מתני לה ולא קשיא לן משני מינין פטור צריכא למימר ואמר ריש לקיש משום בר תוטני לעולם ממין אחד ואמאי קרי ליה שני מינין שאכלו בשני תמחויין ור' יהושע היא דאמר תמחויין מחלקין, כלומר אם אכל חלב וחלב בב' תמחויין חייב ב' חטאות, ולא תימא דר' יהושע סבר (דאפי') [דאכל] חלב בשני חצאי זיתים בהעלם אחד בב' תמחויין, תמחויין מחלקין ופטור, אלא לחומרא אמרינן לקולא לא אמרינן, והוא כגון דאכל כזית בב' תמחויין לפוטרו לא, והנה אכל ב' זיתי חלב בתמחוי אחד בהעלם אחד חייב אחת

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מכלל דרישא מין אחד ותמחוי אחד כו'. [א]לעיל [ב]לא נעי למיפרך מכלל דסיפא משני מיינן ושני תמחויין לריכא למימר [ג]שלא תא להתריך מין דלא קאי הכי: **מאן דאמר אשם ודאי לא בעי ידיעה בתחלה.** פי' בקונטרס [ד] דאיכא פלוגתא דר' עקיבא ורבי טרפון בפרק דם שחיטה בכריתות (דף כב:) [ה] ולית לה להא תנא התם[1] דדוקא במעילה מרובה קאמר ר"ע שמביא שתי אשמות [ו] משום דטוב לו שיביא שתי אשמות משביא אשם אחד ויתנה שאם לא יוודע לו שהא מעילתו נדבה אבל במעילה מועטת מודה ר"ע שמביא אשם אחד ויתנה ונוח לו שיבא שתי אשמות ובמעילה מועטת על הספק משביא שתי אשמות וקאמרינן [ח] בגמ' מדברי שניהם נלמד [א] אשם ודאי לא בעי ידיעה בתחלה: [ט] ואם תאמר רבי טרפון דקאמר מה לזה מביא שתי אשמות משמע' דעבה טובה קמ"ל אדרבה כיון דבמעילה מרובה פליגי אם כן טוב לו שיביא שתי אשמות כדאמר ר' עקיבא משביא אשם אחד ומעילתו ויתנה כדפרישית [י] יש לומר דר' טרפון לאו עבה טובה קאמר[2] [ב] אלא נעוגה מינו יוצא מידי עבירה בשתי אשמות אבל [ג] שביא אשם ומעילתו ויתנה[3] [ד] ואם תאמר ולרבי עקיבא אמאי מביא שתי אשמות במרובה ובמעוטה אשם ומעילה יביא נעוגה אשם אחד ויתנה וכשיודע אז יביא מעילתו ויש לומר משום דאמרי' המביא אשמו עד שלא הביא מעילתו לא יצא:

מכלל דרישא מין אחד ותמחוי אחד צריכא למימר אמר רב הונא הכא במאי עסקינן כגון שהיתה לו ידיעה בינתיים ורבן גמליאל היא [ה] דאמר אין ידיעה לחצי שיעור: איתמר אכל שני זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו על הראשון וחזר ונודע לו על השני ר' יוחנן אמר [א] חייב שתים וריש לקיש אמר אינו חייב אלא אחת [ב] רבי יוחנן אמר חייב [1] על חטאתו והביא [2] וריש לקיש אמר פטור [2] מחטאתו ונסלח לו וריש לקיש הכתיב על חטאתו והביא ההוא לאחר כפרה ולרבי יוחנן נמי הכתיב מחטאתו ונסלח לו הכא במאי עסקינן [3] כגון שאכל כזית ומחצה ונודע לו על כזית וחזר ואכל כחצי זית אחר בהעלמו של שני מהו דתימא לוצטרפו קמ"ל א"ל רבינא לרב אשי דאיתידע ליה קודם הפרשה פליגי ובהא פליגי דמר סבר [3] ידיעות מחלקות ומר סבר הפרשות מחלקות אבל לאחר הפרשה מודי ליה ריש לקיש לר' יוחנן דחייב שתים או דילמא דאיתידע ליה לאחר הפרשה פליגי ובהא פליגי דמר סבר הפרשות מחלקות ומר סבר כפרות מחלקות אבל קודם הפרשה מודי ליה ר' יוחנן לריש לקיש דאינו חייב אלא אחת או דילמא בין בזו ובין בזו מחלוקת א"ל מסתברא בין בזו ובין בזו מחלוקת דאי סלקא דעתך קודם הפרשה פליגי אבל לאחר הפרשה מודה ליה ריש לקיש לר' יוחנן דחייב שתים אדמוקי ליה קרא לאחר כפרה לוקמיה לאחר הפרשה ואי אחר הפרשה פליגי אבל קודם הפרשה מודה ליה רבי יוחנן לריש לקיש דאינו חייב אלא אחת אדמוקי ליה קרא בכזית ומחצה לוקמיה קודם הפרשה ודילמא ספוקי מספקא ליה [ו] ואם תימצי לומר קאמר אם תימצי לומר קודם הפרשה פליגי בה רבי יוחנן היכי מוקי ליה לקרא בכזית ומחצה ואם תימצי לומר לאחר הפרשה פליגי ריש לקיש היכי מוקי ליה לקרא בלאחר כפרה: אמר עולא למאן דאמר אשם ודאי לא בעיא ידיעה בתחלה בעל

מכלל דרישא. דלמר חייב: מין לאחד ומתחוי לאחד. בתמיה: **שהיפה לו ידיעה.** כין שני מלאי שיעור ומיעטרין לאשמעינן לילטרפו דס"ל אמינא הוחיל וכשיעורין שלמים חלוקין למטאות הכא נמי לא ליצטרפו קמ"ל דאתם הוה ידיעה אבל ידיעת חלי שיעור לאו ידיעה היא: **רבן גמליאל היא דאמר.** לקמן בפרק הבונה אין ידיעה לחלי שיעור: **וחזר ונודע לו.** לקמן בעי ליה אי קודם שהפרים קרבן על ידיעה לאשמועה וקסבר ידיעות מחלקות למטאות ופע"פ שלא היתה ידיעה בין אכילה לאכילה אלא לאחר הפרשה וקסבר הפרשות מחלקות. והא דאכלי ורבא דאמרי לעילו' ונודע לו על אחת מהן וחזר ואכל כו' אלמא דאמרא הוא דמיחייב אי אכילה לאו פלוגתא דר' יוחנן וריש לקיש בקודם הפרשה אינהו דאמור כריש לקיש אי נמי אכילה לאו דלאחר הפרשה ואינהו דאמור קודם הפרשה ונודע על השני ודברי הכל אין חלוקין למטאות: **על חטאתו והביא.** והביא קרבנו שעירת עזים תמימה נקבה על חטאתו אשר חטא (ויקרא ד) משמע על כל חטאת וחטאת יביא: **מחטאתו ונסלח לו.** אפי' לא הביא אלא על מקלת חטאתו ונסלח לו כולו: **קמ"ל.** כיון [ב] דהאי חלי זית עם זית קמא שייך בתר ידיעה קמייתא והוה כאילו נודע לו על הכל דהא אי הוה מייתי קרבן הוה מיכפר בהדיה [ג] [דזית] בלא שום ידיעה דאפשר מכשיעור לא תשיב אבל כזית לא מיכפר בלא ידיעה הלכך כי לא איתידע ליה בהדיה אלא זה אחר זה הוו ידיעות ומחלוקת: **דאיתידע ליה.** על האמי קודם שהפרים קרבן על ידיעה הראשונה פליגי: **אדמוקים לאחר כפרה.** כי פרכינן לעיל לריש לקיש הא כתיב על חטאתו והביא ואוקימנא שיעתיה דתלמודא בלאחר כפרה לוקמא בלאחר הפרשה אבל אמאי לאוקימנא בלאחר כפרה ש"מ דפשיטא לבני היאיתה שאלו הגמ' דלאחר הפרשה נמי פטר ריש לקיש: הכי גרסינן בספרים ישנים **ודילמא ספוקי מספקא ליה דאי מוקי ליה לקרא בכזית ומחצה אם"ל לאחר הפרשה בלאחר כפרה.** והכי פירושא ודילמא לבני תלמודא נמי מספקא להו פלוגתא דר"י ור"ל בנמלי כי היכי דמספקא ליה לדידי אי בקודם אי בלאחר אי בתרוייהו וכי פריך בעל התלמוד לרבי יוחנן נמי והא כתיב מחטאתו ונסלח לו ומשני ליה בכזית ומחצה בלשון אם"ל פריך ליה ומשני ליה והכי קאמר אי הוה פשיטא לן דלאחר הפרשה הוא דמחייב [ד"י תרתין] אבל בקודם הפרשה מודה [לר"ל] לא הוה קשיא לן מידי דאוקימנא מחטאתו ונסלח לו בקודם הפרשה אבל אשמא קשיא לן אם"ל בהך בעיא דרבינא דבקודם הפרשה נמי פליגי אל"ר יוחנן חייב שתים ר' יוחנן היכי מוקי לקרא דמחטאתו ונסלח לו ושני ליה בכזית ומחצה והכי קמשני אפי' אם"ל דקודם הפרשה לחודא פליגי אי נמי בתרוייהו פליגי איכא לאוקומא בכזית ומחצה ולר"ל נמי כי פריך ליה אלמא מודה הכתיב על חטאתו והביא ושני ליה בעל התלמוד בלאחר כפרה לעולם בקודם מספקא ליה במאי פליגי כלדידי ובאם"ל פריך ומשני והכי קאמר אם"ל בלאחר הפרשה נמי פליגי דבלאחר הפרשה פטר ליה בחד קרבן דהשאמא ליכא לאוקומא לקרא דמחייב בלאחר הפרשה ר"ל האיתי מוקי ליה לאלהי קרא לומר במאי מוקי ליה ושני ליה אפילו אם תמצא לומר בלאחר הפרשה פליגי איכא לאוקמי בלאחר כפרה. ורוב התלמידים שגו בשיטה זו ודימו דהאי דהיכי מוקי לה לקרא בכזית ומחצה וחזרו היכי מוקי ליה לקרא בלאחר כפרה לשון קושיא הוא ולפרושי כמו מ"ע והולרכו לשנות את הספרים ולמחוק הוי"ו דוחא"ל [ה] קמא ולהגיה קאמרינן ולהגיה על קודם לאחר ועל לאחר קודם ואין שיטת התלמוד כפי קוגייתם: **מ"ד אשם ודאי לא בעי ידיעה.** פלוגתא דר"ט ור"ע היא בכריתות בפ' דם שחיטה (דף כב.) ר"ע מחייב על ספק מעילות אשם תלוי. ר"ט מכפר בקרבן אחד, וכגון שאכל חצי זית אחד מהן ונודע לו אחר [ו] [אבל] ידיעה מחלקת לפיכך חייב שתים, ר"ל אמר אין ידיעה מחלקת ואין חייב אלא חטאת אחת. ר' יוחנן דריש על חטאתו והביא, כיון שנודעה לו חטאתו נתחייב בה, וכשחיודע לו השניה עוד מתחייב בה, דאין אדם פורע חובו במה שכבר נתחייב בו. ור"ל דריש מחטאתו ונסלח, כל שהוא בהעלם אחד חטאת אחד הוא, ומחטאתו ונסלח קרינא ביה. ור' יוחנן האי קרא דר"ל דריש ביה הכי מנין אם אכל כזית ומחצה דשמעתא לדברי הכל לאחר כפרה דראשון, נודע לו השני צריך חטאת שניה. והא סברא דרבה ואביי בגרירה, פליגא אתרוייהו, דהא אוקימנא דלתרוייהו לר' יוחנן ולר"ל כשנודע לו לאחר שנתכפר על הראשון צריך חטאת שניה, ורבה אמר אכל ב' זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו על אחד מהן, חזר ואכל כזית אחד בהעלמו של שני, הביא קרבן על הראשון, ראשון ושני מתכפר, (הוה) (הנה) ודאי אם נודע לו על השני אחר שנתכפר על הראשון אינו חייב על השני קרבן אחר שכבר נתכפר בגרירה עם הראשון, וראביי עדיפא מדרבא. וקי"ל כוותייהו דאינהו בתראי. אמר עולא **לדברי האומר אשם ודאי לא בעי ידיעה בתחילה, בעל ה' בעילות שפחה חרופה, אינו חייב אלא אחת.** עיקר זה בברייתא במשנה פרק ד' מחזוסרי כפרה (כריתות ט) אילו מביאין קרבן על

מסורת הש"ס

א) מיי' פ"ו מהלכות שגגות הלכה ט:
בא ב שם הלכה י:
בב ג מיי' פ"ה מהלכות שגגות הלכה ה ופ"ו הלכה ה והלכה ט מתג עשין ריג:

ד) נקמן קב. וש"נ,
ה) [נקמן לד.], **ו)** [שם],
ז) [נ"מ], **ח)** [כ"ש],
ט) [כ"ק קיח.],

מוסף רש"י

אין ידיעה לחצי שיעור. אכל חלי שיעור ונודע, לא הויא ידיעה לחלק, דאם חזר ואכל חלי שיעור מלטרפין (כריתות יב:).

מוסף תוספות

א. וקי"ל באוקימתא. ריטב"ש. ב. אמאי. ריטב"ש. ג. וי"ל. ריטב"ש. ד. דהיינו ר' טרפון דאמר מה לזה מביא שתי אשמות. רמב"ן. דר' טרפון לא בעי ידיעה בתחלה. ריטב"ש. ה. וכיון שסיים בבריו ד"ל בזה לר"ש נראה דס"ל דמאן דבעי ידיעה בתחילה הוא ר"ע דקאמר שאינו מביא אלא אשם תלוי. ריטב"ש. ו. אמר לו ר"ע נראין דבריך במעילה מיעוטא, הרי שבא לידו ספק מעילה במאה מנה לא יפה לו שיביא אשם בשתי סלעים ולא יביא ספק מעילה במאה מנה. מי' הר"ן. ז. מוכח דר' עקיבא מודה דאפשר לעשות כר' טרפון ומה שאמר שמביא אשם תלוי אינו אלא לעצה טובה. ריטב"ש. ח. נמי. מי' הר"ן. ט. אלא מ"ד אשם ודאי בעי ידיעה בתחלה היינו ר' יוסי דאמר התם ר' יוסי אומר אין שנים מביאין אשם א' מה"ש משום דבעי ידיעה בתחלה כדבעי' בחטאת. רמב"ן. דנחי דר"ע משום עצה טובה אתי לה, ר"ל מדינא קאמר דסבר דבעינן ידיעה בתחלה אפי' באשם. מי' הר"ן. [עי' מאירי רש"ל מהרש"ל ומי' רע"ק]. י. לכאורה דמודה בהא אלא. תוס' הרא"ש. יא. [וא"כ] במאי קא מיפלגי ר' עקיבא ור' טרפון תרוייהו מודו במעילה מועטה שיביא מעילתו ויתנה, ובמעילה מרובה טוב לו שיביא שתי אשמות משיביא אחד ומעילתו עמו ויתנה. תוס' הרא"ש. יב. מה לזה מביא ב' אשמות. תוס' הרא"ש. יג. בין מעילה מרובה בין מעילה מועטת [צריך]. תוס' הרא"ש. יד. שצריך להוציא ממון של איסור מתחת ידו מספק. תוס' הרא"ש.

רבינו חננאל

רישא משום שהוא מין אחד בתמחוי אחד לפיכך חייב, אמאי איצטריך למתניא להא פשיטא. ומשני רבינא כגון שהיו ב' זיתי חלב בתמחוי אחד, וכגון שאכל חצי זית אחד מהן ונודע לו והדר ושכח ואכל חצי זית האחר. ומתניתין רבן גמליאל היא דאין ידיעה לחצי שיעור. דתנן הכותב ב' אותיות בב' העלמות אחת בשחרית ואחת בין הערבים, רבן גמליאל מחייב וחכמים פוטרין. ואמרינן במאי פליגי, רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור. וכיון דרבן גמליאל סבר דאין ידיעה לחצי שיעור, כאילו אין שם ידיעה ביניתים והבהעלם אחת כולן, לפיכך חייב. **איתמר אכל ב' זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו על הראשון, וחזר ונודע לו על השני, ר' יוחנן אומר חייב שתים, ר"ל אומר אינו חייב אלא אחת.** ר' יוחנן [אמר] ידיעה מחלקת לפיכך חייב שתים, ר"ל אמר אין ידיעה מחלקת ואין חייב אלא חטאת אחת. ר' יוחנן דריש על חטאתו והביא, כיון שנודעה לו חטאתו נתחייב בה, וכשחיודע לו השניה עוד מתחייב בה. ור"ל דריש מחטאתו ונסלח, כל שהוא בהעלם אחד חטאת אחד הוא, ומחטאתו ונסלח קרינא ביה. ור' יוחנן האי קרא דר"ל דריש ביה הכי מנין אם אכל כזית ומחצה

תורה אור השלם

1 אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא:
ויקרא ד כח
2 וְאֶת כָּל חֶלְבּוֹ יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כְּחֵלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ וְנִסְלַח לוֹ:
ויקרא ד כו

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ספוקי מספקא להו ולא מימלי וכו' הסרתם פליני ר' יוחנן ל"ל ותיתא כה נמתק: **(ו)** רש"י ד"ה קא משמע לן דהאי כ"ל ותיתא כיון נמתק: **(ז)** ד"ה הכי נכפר' וכו' ולמתוק לומר קאמר דאם תמצי לומר קאמר ולהגיה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לא"ד אשם ודאי וכו' דהתם ספיקו איל. עיין מג"א סימן ו ס"ק יא:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה מלן. מדברי שניהם נלמד כו'. ר"ל אבל הוא רבי יוסי (וכ"כ הרא"ש והרמב"ן בחידושיו דלא כרש"ל) דדעי ידיעה בתחלה כמ"ש [כריתות ז' ב"ן מודה ר"ע בתמוסכ בפרה מ"ע שהם בעי נגבל ידיעה כו' וכזה מתולק שם ר"י ור"ש]:

רב נסים גאון

אמר עולא למאן דאמר אשם ודאי לא בעי ידיעה בתחילה. משכחת לה במסכת כריתות בפרק דם שחיטה (דף כב) אמר ר' טרפון ומה לזה מביא ב' אשמות, אמר לו ר' עקיבא נראין דבריך במעילה כו'. ובגמרא גרסי אמר רבא מדברי שניהם נלמוד אשם ודאי לא בעי ידיעה בתחילה. ומכלל זו המימרא נלמוד כי מי שחולק על ר"ע ור' טרפון בדבר הזה סובר שאשם ודאי בעי ידיעה בתחילה, וזה האשם נידון בחטאת מה חטאת בעינן ידיעה בתחילה אף אשם ודאי נמי בעי ידיעה בתחילה.

רבינו חננאל (המשך)

ונודע לו על כזית ולא נודע לו על מחצה, וחזר ואכל [חצי] זית אחר בהעלמו של שני, מהו דתימא לצרוף עם חצי זית הראשון ויתחייב, קמ"ל מחטאתו, אם כבר נתכפר מקצת מחטאתו פטור בנשאר. ור"ל האי על חטאתו והביא מיבעי ליה כשנודע לו על כזית אחד וכפר עליו, ולאחר שנתכפר לו [נודע לו] על כזית השני, כגון זה מודה ר"ל דצריך קרבן. **והא** דרב [אשי] ודרבינא לא מוכחא בהדיא במאי פליגי, מיהו סוגיא

בעל ה' בעילות בשפחה חרופה. בשוגג ונודע לו בין כל אחת ואחת אינו חייב אלא אחת. להכי נקט שפחה חרופה משום דמגיא קרבן אחד על עבירות הרבה כדתנן בכריתות (דף ט.). ה' מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה הבא על השפחה ביאות הרבה וכו' וכי תנן מתני' דנפטר בקרבן אחד היי מילי במזיד שהוא מן המביאים על המזיד בשוגג דכתיב (ויקרא יט) בקורת תהיה ומלקות בשוגג ליכא וגבי מזיד רבי קרא דנפטר בקרבן אחד על ביאות הרבה כדיליף התם וכ"ש על ביאות שוגג הרבה בהעלם אחד אבל בשוגג ונודע לו בין ביאה לביאה למאן דבעי ידיעה בתחלה בהאשה ולא מסיב הוא לאחר בתחלה בהאשה כהבאת כפרה המחלקת לעשה מזיד ולריך להביא על כל אחת ואחת אליבא דר' יוחנן דאמר לעילא[ה] באוכל שני זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו בשתי ידיעות שמביא חטאת על כל אחת ואחת דמשיבא ליה חילוק ידיעה כאילו הביא קרבן בין ידיעה לידיעה הבא ממי מסיב חילוק ידיעה כאילו הביא קרבן בין ביאה לביאה. ואשמעינן עולא דאמאן דלא בעי ידיעה בתחלה אינה חשובה ואינו חייב אלא אחת דכיון דלא מקרבינן מכפר מיד על כולם כיון דל"ל ידיעה בתחלה ומה"מ י"ל על קושית תוס' לאוקי שייך בש"ס דלא בעי ידיעה בתחלה ד"ל דסיגיו לענין זה בבעל חמש בעילות ואח"כ כיפר על א' קודם שנודע לו על איזה כולם מתכפרין דלא בעי ידיעה בתחלה ודו"ק:

רבינו חננאל

עבירות הרבה ועל הזדון בשגגה, וחד מינייהו הבא על שפחה חרופה. ואמרינן עלה תני תנא קמיה דר' אליעזר וכפר עליו הכהן באיל האשם, מלמד שמביא קרבן אחד על עבירות הרבה, באיל האשם ונסלח לו, מלמד שמביא על הזדון בשגגה. ואקשינן והא עיקר קרבן במזיד כתיב, דכתיב בקרת תהיה, פי' מלקות ואין (מזיד) [מלקות] אלא במזיד, ובמקום שהיא חייבת מלקות הוא חייב קרבן. **ושנינן** אימא מלמד שמביא קרבן על השגגה בזדון, והתם פליגי איש דאמר דכד בעיל שפחה חרופה בשגגה בעי ידיעה בתחילה כדבעי לענין חטאת דעלמא, וכדמפרשינן השוכח עיקר שבת מכלל דהוי ליה ידיעה. ואית מאן דאמר כיון דמזיד ושוגג כי הדדי מייתי, אף שוגג שלא היתה לו ידיעה בתחילה מייתי אשם. וקאמר עולא לא"ד לא בעי ידיעה בתחילה סבר דהא לא דמיא הא שגגה לשגגת חטאת דעלמא. וכשם שבזדון מביא קרבן אחד על בעילות הרבה, הכי נמי שוגג אם בעל כמה בעילות בכמה העלמות, או מהן בזדון ומהן בשגגה, אינו מביא אלא קרבן אחד. ואתקיף עליה רב המנונא אלא מעתה בעל בעילות הרבה בשגגה ונודע לו וכיון שנודע לו עמד והפריש קרבן ואחר המתינו לא תקריבוהו עד שאבעול ובעל, הכי נמי דאינו חייב בבעילה אחרונה קרבן אחד. ודחי עולא ואמר מעשה דלאחר הפרשת קאמרת, כלומר בעילה דלאחר הפרשה לא קאמינא שמתכפר בקרבן ראשון. **כי אתא רב דימי** אמר דברי האומר אשם ודאי בעי ידיעה בתחילה, וכי כמו חטאת דעלמא, (אינו) [אילו] בעל הני חמש בעילות בשפחה, כגון שבעל בשפחה חרופה שוגג ה' בעילות ונודע לו על הראשונה, והפריש קרבן, וחזור ונודע לו על השניה, ואח"כ על השלישית ואח"כ על הרביעית ועדיין לא הקריבו, ונודע לו ה' פעמים, כי האי גונא חייב ה' אשמות. ולא תימא כיון דשוגג ומזיד בשפחה חרופה דינם שוה ידיעתו בכל אחת ואחת לא מהניא, דהא אילו היו אלו ה' בעילות כולן במזיד מחחילה עד סוף אינו חייב בהן [אלא אחת]. אלא כשם דמהניא ידיעה לגבי חטאת לחייב על כל ידיעה וידיעה הכי [נמי] מהניא גבי אשמות. **אמר** ליה אביי והא חטאת דלדברי הכל בעינן ידיעה בתחילה וכשעשה כמה עבירות בהעלם אחד שהוא חייב על כל אחת ואחת. דילמא (בידיעה ולאחר) [במעשה דלאחר] הפרשה קאמרת כדרב המנונא דאוקימנא בבעילה דלאחר הפרשה. א"ל רב דימי אין. **כי אתא רבין אמר הכל מודין בשפחה חרופה**. שאינו חייב אלא אחת כדעולא. פי' הכל מודין הוא ר' יוחנן דמחייב על כל ידיעה חטאת, בשפחה חרופה מודה דכיון דשוגג כמזיד הוא, לא דמיא ידיעתו כידיעת חטאת כדעולא. הכל מודין בשפחה חרופה דחייב על כל אחת ואחת. פי', אפילו ריש לקיש מודה שאם בעל והפריש עליה קרבן, וחזר ובעל שאינו מתכפר בקרבן שהפריש על הראשונה, אלא חייב קרבן אחר, וכ"ש ר' יוחנן. ולא פגרינן הפרשה לדאחר מעשה, דאיכא למימר בהפרשה דמיקמי מעשה, מודה ר"ל דהא בעידן דמפריש האי קרבן לא הוה עליה זיקת עבירה אחרת, והאי קרבן הוה לו לאותה עבירה בלבד, לפיכך אם אח"כ עבר עבירה אחרת חייב עליה. אבל האי דהוו עליה ה' עבירות בהעלם אחד, ואילו נודע לו על כולם כאחד אין חייב אלא קרבן אחד, כך אפילו אם נודע לו על אחת מהן והפריש עליה קרבן ואח"כ נודע לו על השאר, כיון שעדיין לא נקרבה החטאת שהפריש מתכפרין כולן בזו החטאת שהפריש, מ"ט כולהו בני בקתא דהדדי נינהו, וכולהו אית להו דרב המנונא. **ומחלוקת בשפחה חרופה** למ"ד אשם ודאי בעי ידיעה בתחילה, ומחלוקת דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש: איתמר

בעל חמש בעילות בשפחה חרופה [ו] אינו חייב אלא אחת מתקיף לה רב המנונא אלא מעתה בעל [ו] וחזר ובעל והפריש קרבן ואמר המתינו לי עד שאבעול הכי נמי דאינו חייב אלא אחת א"ל מעשה דלאחר הפרשה קאמרת [א] מעשה דלאחר הפרשה לא קאמינא כי אתא רב דימי אמר למאן דאמר אשם ודאי בעי ידיעה בתחלה [ב] בעל חמש בעילות בשפחה חרופה חייב על כל אחת ואחת אמר ליה אביי הרי חטאת דבעינן ידיעה בתחלה ופליגי ר' יוחנן ורבי שמעון בן לקיש אישתיק אמר ליה דלמא [ג] במעשה דלאחר הפרשה קאמרת וכדרב המנונא א"ל אין כי אתא רבין אמר הכל מודים בשפחה חרופה והכל מודים בשפחה חרופה ומחלוקת בשפחה חרופה הכל מודים בשפחה חרופה דאינו חייב אלא אחת כדעולא והכל מודים בשפחה חרופה דחייב על כל אחת ואחת כרב המנונא ומחלוקת בשפחה חרופה למ"ד אשם ודאי בעי ידיעה בתחלה מחלוקת דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש: איתמר

נתכוין

תנאי ולתמנות בשלמים [ג] ואפילו למאן דאמר אין מביאין קדשים לבית הפסול דהשתא ממעט ליה מאכילתו [ד] מ"מ לא מסיב גורם כפרה כיון דאם עבר והתנה מה שעשה עשוי [ה] והא דנקט עולה שפחה חרופה ולא נקט מילגיה במעילה [ו] דגבי מעילה הוא דתנן דאשם ודאי לא בעי ידיעה [ז] משום דאתא לאשמעינן דאפי' בין מעשה למעשה לא מסיבא ידיעה לאחלק [ח] אבל במעילה [ט] פסיטא דמחלקת כמו בחטאת [י] וכן מסמע בפרק ד' מתוסרי כפרה (כריתות דף ט.) דאמר בעא מיניה ר' חייא טירנאה מר' יוחנן הבא על ה' שפחות בהעלם אחד מהו מ"ל חייב על כל אחת ואחת ומ"מ מה' העלמות בשפחה אחת מאי לית התם אין גופיה מוחלקין הכא גופיה מוחלקין והיינו למאן דלא בעי ידיעה אלמא דלא מחלקות אפי' ידיעות שבין ביאה לביאה ואית ספרים דגרסי במילתיה דעולא ונודע לו בין כל אחת ואחת והיינו כדפריש"י ומ"ת תפשוט מדעולא דלר' יוחנן ידיעות מחלקות וי"ל דעולא אמ"ל קאמר: **מתקיף** לה **רב המנונא אלא מעתה בעל והפריש קרבן כו'.**

תימה מאי פריך רב המנונא [א] דאי קסבר דהפרשה מחלקת בין ביאה לביאה כשבעל במזיד [ב] בשוגג נמי יש לאחלק ומיהו מדמה ליה לידיעה שאין מחלקת במזיד ואי קסבר דאין הפרשה מחלקת במזיד הכי נמי דלא מחלקת בשוגג ונראה לר"י דהכי פריך דאם לא מחלקת בין ידיעות שבין מעשים לידיעות שלאחר מעשים [ג] אלא מעתה הפרשות נמי [ד] דאין מחלקות לר"ל לאחר כל המעשים אמ"ל דהפרשות פליגי [ה] ואפי' לר' יוחנן איכא למימר דהכא מודה דאין הפרשות מחלקות דדוקא גבי חטאת קאמר דמחלקות משום דאיכא נמי בהדי הפרשות ידיעות חשובות שגורמות כפרה אבל הכא דליכא אלא הפרשה לחודא אפי' רבי יוחנן מודה דלא מחלקת אחר כל המעשים ה"נ דלא מחלקת בין ביאה לביאה והא ודאי סבירא היא דמחלקת [ו] ואין מתכפר בקרבן שבבר הפרש עבירה שאחר הפרשה [ז] אמר ליה מעשה דלאחר הפרשה לא קאמינא פי' איני משוה בין מעשה למעשה לאחר כל המעשים: **כי אתא רב דימי אמר למ"ד בעי ידיעה כו'.** הטמא ס"ד דמיירי בידיעה וקאמר אפי' לריש לקיש מחלקת כיון דגורמת כפרה ואפילו לאחר כל המעשים ולהכי פריך והרי חטאת כו' ומסיק דלאחר הפרשה קאמר [ח] ואומר ר"י דרב דימי פליג אדעולא [ט] מדנקט [י] למ"ד בעי ידיעה משמע [יא] אבל למאן דלא בעי ידיעה לא [יב] אמשמה אומו להפרשה דלאחר כל המעשים ואין לתמוה על סברת דרב דימי [יג] דה"ג עולה מכפרת אעשה דלאחר הפרשה [יד] אלא דרב דימי [טו] דעולא מחייב לכ"ע במעשה דלאחר הפרשה, ורב דימי. תוס' ל. בתחילה. תוס' הרא"ש. לא. דוקא למאן דבעי ידיעה דכיון דאיכא ידיעה חשובה עם הפרשה מחלקת ההפרשה. תוס'

נעל ה' בעילות בשפחה חרופה. בשוגג ונודע לו בין כל אחת ואחת אינו חייב אלא אחת. להכי נקט שפחה חרופה משום דמגיא קרבן אחד על עבירות הרבה כדתנן בכריתות (דף ט.) ה' מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה הבא על השפחה ביאות הרבה וכו' וכי תנן מתני' דנפטר בקרבן אחד היי מילי במזיד שהוא מן המביאים על המזיד בשוגג דכתיב (ויקרא יט) בקורת תהיה ומלקות בשוגג ליכא וגבי מזיד רבי קרא דנפטר בקרבן אחד על ביאות הרבה כדיליף התם וכ"ש על ביאות שוגג הרבה בהעלם אחד אבל שוגג ונודע לו בין ביאה לביאה למאן דבעי ידיעה בתחלה בהאשה ולא מסיב הוא לאחר בתחלה בהאשה כהבאת כפרה המחלקת לעשה מזיד ולריך להביא על כל אחת ואחת אליבא דר' יוחנן דאמר לעילא[ה] באוכל שני זיתי חלב בהעלם אחד ונודע לו בשתי ידיעות שמביא חטאת על כל אחת ואחת דמשיבא ליה חילוק ידיעה כאילו הביא קרבן בין ידיעה לידיעה הבא ממי מסיב חילוק ידיעה כאילו הביא קרבן בין ביאה לביאה. ואשמעינן עולא דלמאן דלא בעי ידיעה בתחלה בהאשה בתחלה אינה חשובה ואינו חייב אלא אחת דכיון דלא מקרבינן מכפר מיד על כולם כיון דל"ל ידיעה בתחלה ומה"מ י"ל על קושית תוס' לאוקי שייך בש"ס דלא בעי ידיעה בתחלה ד"ל דסיגיו לענין זה בבעל חמש בעילות ואח"כ כיפר על א' קודם שנודע לו על איזה כולם מתכפרין דלא בעי ידיעה בתחלה ודו"ק:

מוסף תוספות

א. שיש חשיבות בידיעה. תוס' הרא"ש. [וכעי"ז הגיה הכ"מ בתוס' "יין בסיש ידיעה חשובה"]. ב. דלא חייש בחשיבות הידיעה אלא קסבר דאינה מחלקת לחטאות. תוס' הרא"ש. ג. נמי. תוס' הרא"ש. ד. שאם נודע לו בינתים חייב על כל אחת ואחת. תוס' הרא"ש. ה. אפילו בין מעשה למעשה. תוס' הרא"ש. ו. מאי קא מדמה אשם מעילות לאשם שפחה חרופה. שיטה להרי"ן. ז. אחד. תוס' הרא"ש. ח. שהוא בא על הספק ויכול להתנות עליו שיטה להרי"ן. ט. לפי שאין מביאין אשם תלוי אלא בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת. שיטה להרי"ן. י. לכל הפחות. תוס' הרא"ש. יא. אינו יכול להתנות ולומר אם בעלתי זה אשמי ואם לאו יהא אשם תלוי וכו'. שיטה להרי"ן. יב. חשיבא לי' אותה ידיעה לחלק. שיטה להרי"ן. יג. [ז]אם ודאי בא על שפחה חרופה הרי טוב ואם לאו הם שלמים. תוס' הרא"ש. שהרי מתן דמיהן שוה. ריטב"א. דהכא שידע שבעל ואינו יודע אם בעל בשפחה חרופה או אשה אחרת [אמרי']. שיטה להרי"ן. יד. דשלמים נאכלים לכל אדם ולשני ימים ולילה אחד וזה אינו נאכל אלא לכהנים ויום ולילה. י"ל. תוס' הרא"ש. טו. וא"ת. תוס' הרא"ש. טז. מעל חמש מעילות. תוס' הרא"ש. יז. י"ל דלרבותא נקט. תוס' הרא"ש. יח. מפני שקרבנה בא על המזיד וכיון דבכמה ביאות במזיד אינו חייב אלא אחת אף ידיעה לא תחלק בין ביאות דשוגג שהרי בשעת ידיעה בר קרבן הוא שאילו בא על השפחה באותה ידיעה חייב קרבן. ריטב"א. יט. לא הוה מצי לאשמעינן הכי דהתם. תוס' הרא"ש. כ. כיון דבשעת ידיעה לא הוה בר קרבן. ריטב"א. שאינו מביא על המזיד כשוגג. תוס' הרא"ש. כא. מידיעה שיש עמה הפרשת קרבן לידיעה גרידתא. ריטב"א. כב. א"כ מאי אלא מעתה הא קסבר דבמזיד נמי מחלקת וא"כ. תוס' הרא"ש. [ע"י מהרי"ס]. כג. דכי היכי דאחר כל המעשים אינה מחלקת הכי נמי בין מעשה למעשה. תוס' הרא"ש. כד. כיון. תוס' הרא"ש. כה. כמו כן לא תחלק בין מעשה למעשה. תוס' הרא"ש. כו. בין מעשה למעשה. תוס' הרא"ש. כז. אלא ודאי אין לדמות ידיעה דבין מעשה למעשה אלאחר כל המעשים כי היכי דבהפרשה אין להשוותם. תוס' הרא"ש. כח. וכדרב המנונא. תוס' הרא"ש. [ו]פירש"י ז"ל וכו' ועולא ורב דימי לא פליגי. שיטה להרי"ן. כט. דעולא מחייב לכ"ע במעשה דלאחר הפרשה, ורב דימי. תוס' הרא"ש. ל. בתחילה. תוס' הרא"ש. לא. דוקא למאן דבעי ידיעה דכיון דאיכא ידיעה חשובה עם הפרשה מחלקת ההפרשה. תוס' הרא"ש. לב. [ו]אפי' הפרשה דבין מעשה למעשה אינה מחלקת. תוס' הרא"ש. לג. [ח]טעמא דרב דימי משום דמדמה להו לעולות. תמר"ן. לד. שאם עבר על עשה והפריש קרבן וחזר ועבר על עשה כולן מתכפרין בקרבן אחד והכי נמי למאן דלא בעי ידיעה לא שנא. תמר"ן. לה. והכל מודים בשפחה חרופה דחייב על כל אחת ואחת כדרב המנונא דקאמר בסמוך לעולא כדאית ליה ולרב דימי כדאית ליה. תוס' הרא"ש. לו. במעשה דלאחר הפרשה. תוס' הרא"ש.

בג א ב ג מיי' פ"ט מהלכות שגגות הלכה ו:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות